

Pension för företagare 2011

FöPL-pensionen tryggar företagarens utkomst när förvärvsarbetet minskar eller upphör på grund av sjukdom, arbetslöshet eller ålderdom. Företagare kan också få yrkesinriktad rehabilitering för att förhindra arbetsoförmåga. För de anhöriga kan försäkringen ge rätt till familjepension efter företagaren

FöPL-försäkringen utgör grunden för företagarens pensionsskydd

Företagare ordnar själva sitt arbetspensionsskydd enligt lagen om pension för företagare. FöPL-försäkringen är obligatorisk och kan inte ersättas med frivilliga pensionsförsäkringar. Närmare information om FöPL-försäkringen finns på våra webbsidor, där vi bland annat har lagt ut broschyren Företagare och FöPL-försäkring samt våra andra publikationer.

Försäkrandet av företagare som får pension

En företagare som får förtida ålderspension eller ålderspension behöver inte ta en FöPL-försäkring. Företagaren kan emellertid ta en frivillig FöPL-försäkring, för vilken han eller hon betalar FöPL-avgifter och intjänar ny pension med 1,5 procent om året. Pensionen utbetalas vid 68 års ålder.

Företagarverksamhet som bedrivs under tiden med pension ska försäkras, om företagaren får annan pension än ålderspension. Försäkringen utökar det framtida pensionsbeloppet. Om företagaren får invalid- eller arbetslöshetspension lönar det sig att kontakta pensionsbolaget, eftersom förvärvsinkomsterna kan inverka på den fortsatta utbetalningen av pensionen.

Pensionen fastställs enligt FöPL-arbetsinkomsten

Företagarens pension och FöPL-avgifterna räknas på basis av den fastställda arbetsinkomsten. Arbetsinkomsten ska motsvara minst den lön som skulle utbetalas till en arbetstagare med motsvarande yrkeskicklighet för samma arbete. FöPL-arbetsinkomsten uppskattas inte enligt det affärsmässiga resultatet, utan är ett värde på företagarens arbetsinsats. Som underlag vid uppskattningen kan man använda de anvisningar för fastställandet av arbetsinkomsten som utarbetats av Pensionsskyddscentralen och företagargenerationerna. Anvisningarna finns på våra webbsidor på adressen www.ilmarinen.fi.

Den fastställda arbetsinkomsten inverkar på företagarens hela social trygghet, eftersom även sjuk-, moderskaps- och faderskapspenningar fastställs på basis av den. FöPL-arbetsinkomsten ska uppgå till minst 8 520 euro om året för att företagaren ska kunna omfattas av arbetslöshetsskyddet.

Flexibel FöPL-avgift

Företagaren kan vissa år betala en större FöPL-avgift än normalt och på så sätt höja den pension som intjänas det aktuella året. På motsvarande sätt är det möjligt att betala en nedsatt pensionsförsäkringsavgift som emellertid minskar pensionstillväxten.

Pension på grund av ålderdom

Företagare kan efter eget val gå i förtida ålderspension vid 62 års och i ålderspension vid 63–68 års ålder. Pensionen kan också skjutas upp till efter 68 års ålder. Företagarverksamheten behöver inte avslutas när pensionen börjar. Pensionen börjar vid ingången av den månad som följer efter ansökan. Ålderspension för företagare kan beviljas retroaktivt för högst tre månader, förutsatt att FöPL-försäkringen har upphört innan pensionsansökan inlämnades.

Förtida ålderspension vid 62 års ålder

Förtida ålderspension kan beviljas tidigast från 62 års ålder. När pensionen börjar görs en bestående förtidsminskning. Den intjänade pensionen minskas med 0,6 procent för varje månad som återstår till 63 års ålder.

Ålderspension vid 63–68 års ålder

Företagare kan gå i ålderspension från början av den månad som följer efter fyllda 63 år. Om pensionen tas ut efter 68 års ålder, höjs pensionen med 0,4 procent för varje senarelagd månad.

Om företagaren redan gått i pension på grund av sjukdom eller arbetslöshet, ändras pensionen i regel till ålderspension utan ansökan.

Deltidspension efter övergång till deltidarbete

Deltidspension kan betalas till en företagare som övergår till deltidarbete. Därtill förutsätts att företagaren

- har fyllt 58 år. För personer som är födda 1953 och senare är den undre åldersgränsen 60 år.
- har intjänat arbetspension in minst 5 år under de senaste 15 åren
- har varit minst 12 månader i förvärvsarbete på heltid under de senaste 18 månaderna. Vissa förmåner som utbetalas på grund av sjukdom förlänger denna tid med högst sex månader. Fö-

retagarverksamheten anses vara på heltid då den fastställda FöPL-arbetsinkomsten under verksamhetstiden varit minst 13 793,37 euro om året.

- halverar sin arbetsinsats, varvid den halverade arbetsinkomsten ska vara minst 6 896,69 euro om året.

En företagare kan också gå i deltidspension genom att upphöra med sin FöPL-verksamhet och övergå till deltidarbete hos en annan arbetsgivare, varvid inkomsterna ska vara 35–70 procent av inkomstnivån i heltidsarbetet.

Deltidspensionen är hälften av skillnaden mellan arbetsinkomsterna i heltidsarbetet och arbetsinkomsterna i deltidarbete, dock högst 75 procent av den pension som intjänats fram till deltidspensioneringen. Om företagaren har haft annan förvärvsinkomst vid sidan av företagareverksamheten, beaktas denna i deltidspensionen.

Företagare som är födda 1947 och senare kan gå i deltidspension ända fram till 68 års ålder. För personer som är födda tidigare än så är den övre åldersgränsen 65 år.

FöPL-avgift betalas endast för arbetsinkomsten i deltidarbete.

Yrkesinriktad rehabilitering för att förhindra arbetsoförmåga

En företagare som löper risk att bli arbetsoförmögen på grund av sjukdom under de närmaste åren kan få yrkesinriktad rehabilitering. Ilmarinen kan t.ex. stöda rehabilitering i form av rådgivning i rehabiliteringsfrågor, arbetsprövning och arbetsträning samt utbildning för ett nytt arbete eller yrke. Ilmarinen ersätter också kostnader som rehabiliteringen medfört. Företagaren får rehabiliteringspenning som motsvarar invalidpension förhöjt med 33 %.

Pension på grund av arbetsoförmåga

Invalidpension kan beviljas en företagare under 63 år som varit arbetsoförmögen i minst ett år på grund av sjukdom. Om nedgången i arbetsförmågan är minst 3/5, kan full invalidpension beviljas och om nedgången är minst 2/5, kan delinvalidpension beviljas. Om det inte längre är sannolikt att företagaren kan återgå till arbetet, beviljas pension tills vidare. Då arbetsförmågan kan återställas med vård eller rehabilitering, beviljas pensionen i form av tidsbundet rehabiliteringsstöd.

Pension på grund av arbetslöshet

Arbetslöshetspension kan endast beviljas arbetslösa företagare som är födda före 1950 och som har fyllt

60 år och fått arbetslöshetsdagpenning i 500 dagar. Därtill förutsätts att förvärvsarbetet har pågått i minst 5 år under de senaste 15 åren. De som inte är berättigade till arbetslöshetspension kan i stället få arbetslöshetsdagpenning.

Företagarnas arbetslöshetskassor betalar inkomst relaterad dagpenning till sina medlemmar och FPA betalar grunddagpenning.

Familjepension efter företagarens död

Familjepension betalas efter företagarens död till efterlevande make eller maka och barn under 18 år samt till tidigare maka eller maka, förutsatt att personen i fråga får fortlöpande underhållsbidrag efter skilsmässa. Även parter av samma kön i ett registrerat parförhållande kan få efterlevandepension.

En förutsättning för att få efterlevandepension är att äktenskapet ingåtts innan den avlidna parten fyllt 65 år. Om parterna inte har något gemensamt barn, är även den efterlevande makens eller makans ålder samt äktenskapets längd avgörande.

Folkpension

Villkoren för folkpension är i huvudsak desamma som för arbetspensionerna. Närmare information om rätten till folkpension och till andra förmåner fås från FPA www.kela.fi.

Hur ansöker man om pension?

Samtliga arbetspensioner ska sökas från det pensionsbolag där företagaren senast varit försäkrad före pensioneringen. Ansökningsblanketten kan fyllas i och skrivas ut på Ilmarinens webbsidor www.ilmarinen.fi. Blanketter fås också från alla pensionsanstalter, försäkringsbolagens kontor och Pensionsskyddscentralen.

Det finns en egen blankett för varje pensionslag. Arbetspension och folkpension söks på samma blankett.

Hur räknas FöPL-pensionen?

Företagare intjänar pension för förvärvsarbete vid 18–68 års ålder. Pensionen räknas utifrån FöPL-arbetsinkomsten varje år enligt den intjäningsprocent som motsvarar företagarens ålder:

- vid 18–52 års ålder med 1,5 %
- vid 53–62 års ålder med 1,9 %
- vid 63–67 års ålder med 4,5 %

Från år 2005 intjänas pension även för tid med vissa sociala förmåner med 1,5 procent om året. Pension intjänas bl.a. för tid med sjukdagpenning,

moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning, dagpenning från arbetslöshetskassa samt för vård av under 3-åriga barn hemma och för studier för yrkes- eller högskoleexamen. Pensionen tillväxer antingen på basis av ett fast eurobelopp eller på basis av den förvärvsinkomst som förmånen grundar sig på. För förmånsgrundande inkomst tillväxer pension om arbetsinkomsterna under yrkesbanan uppgår till minst 15 746,08 euro (enligt nivån år 2011).

Den som fungerar som företagare vid sidan av annan pension än deltidspension, intjänar ny pension för FöPL-arbetsinkomsten med 1,5 procent om året.

Obetalda FöPL-avgifter minskar pensionen

Om företagaren försummat att betala sina FöPL-avgifter under något år och avgifterna har makulerats, minskar detta FöPL-arbetsinkomsten som står till grund för pensionen i relation till de obetalda försäkringsavgifterna.

Uträknande av invalidpensionen

Utöver de faktiska arbetsåren inräknas i invalidpensionerna i regel även en pensionsdel för den s.k. återstående tiden. Detta innebär den tid som återstår till 63 års ålder, under vilken företagaren inte har hunnit arbeta på grund av pensioneringen.

För återstående tid intjänas pension med 1,5 procent om året vid 18–63 års ålder, om arbetsförmågan börjar år 2010 eller senare.

Då invalidpension utbetalats i fem år till en person under 56 år, sätts en engångsförhöjning till pensionen. Engångsförhöjning utbetalas första gången år 2010. Förhöjningen görs endast en gång och dess storlek bestäms enligt pensionstagarens ålder. Vid ju yngre ålder arbetsförmågan har börjat, desto större är förhöjningen.

Uträknande av arbetslöshetspensionen

I arbetslöshetspension beviljas den pension som intjänats under arbetsåren. Om företagaren har rätt till pensionsandelen för återstående tid när arbetslöshetspensionen börjar, sätts denna till den ålderspension som betalas efter arbetslöshetspensionen eller den familjepension som räknas utifrån arbetslöshetspensionen.

Uträknande av familjepensionen

I familjepension betalas till efterlevande make eller maka och barn fastställda delar av den avlidnas pension.

Familjepensionens totala belopp kan inte vara större än den avlidna personens pension. På efterlevandepensionen inverkar även den efterlevandes egna inkomster då denna inte har barn under 18 år att för-

sörja. Som den efterlevandes inkomster beaktas endast arbetspension som han eller hon intjänat i eget arbete.

Livslängdkoefficient

Antalet ålderspensionstagare växer snabbt under de kommande åren och samtidigt förväntas även befolkningens livslängd öka. Genom att införa en livslängdkoefficient bereder man sig för den ökning av arbetspensionskostnaderna som detta medför.

Uträkningen av livslängdkoefficienten grundar sig på dödlighetsstatistik och på den förväntade allmänna livslängden bland befolkningen. Koefficienten fastställs separat för varje åldersklass vid 62 års ålder.

Under de första åren är livslängdkoefficientens inverkan liten. Livslängdkoefficienten minskar uppskattningsvis de pensioner som börjar utbetalas runt år 2025 med ca. 10 procent.

Pensionsbeloppet justeras varje år

Alla löpande pensioner justeras i början av januari varje år med ett arbetspensionsindex, där löneutvecklingen har en vikt på 20 procent och prisutvecklingen en vikt på 80 procent.

Pension för utlandsarbete

Pension som intjänats utomlands räknas och utbetalas enligt lagstiftningen i respektive land. Pension som utbetalas från ett annat EU/EES-land kan inverka på beloppet av den arbetspension som beviljas i Finland. Vid ansökan om pension för arbete utomlands ska pensionsansökan bifogas en U-blankett.

Ilmarinen står till tjänst

.....
Vi står gärna till tjänst i alla ärenden som berör pensionsskyddet.

Ilmarinens rådgivningstjänster

- Webbtjänster www.ilmarinen.fi
- Telefonservice 010 284 2010 öppen vardagar kl. 8–17
- Postadress Ilmarinen, Porkkalagatan 1, 00018 Ilmarinen

Pensionsärendena sköter du smidigt i vår webbtjänst

I vår webbtjänst sköter du enkelt dina ärenden med Ilmarinen, om du så arbetar eller är pensionerad. På våra webbsidor finns nyttig information om pensionsskyddet för företagare och om hur du ansöker om pension. På sidorna finns också Ilmarinens publikationer och blanketter för ansökan om pension.

Nätbankskoderna ger tillgång till dina pensionsuppgifter

Du får information om den pension som du intjänat

i förvärvsarbete genom att logga in i vår Pensions-tjänst. I vår avgiftsfria tjänst kan du bland annat läsa det pensionsutdrag som skickas till dig varje år. Då du väljer ett e-utdrag, skickar vi ditt pensionsutdrag i elektronisk form även i fortsättningen. Om du så önskar, påminner vi dig per e-post eller sms om när ett nytt utdrag finns att läsa i tjänsten.

I Försäkringstjänsten för företagare kan du

- betala FöPL-avgifter och skriva ut intyg över FöPL-avgiften
- räkna ut hur en ändring av arbetsinkomsten eller eventuella flexibla avgifter inverkar på försäkringsavgiften och den kommande pensionen
- ansöka om en ändring av FöPL-arbetsinkomsten.

Behändigt på nätet

www.ilmarinen.fi

ILMARINEN

Porkalagatan 1, 00018 Ilmarinen,
telefon 010 284 11,
www.ilmarinen.fi